

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

Sędziowie: Piotr Michalski

Leszek Matuszewski

3 Protokolant: prot. sąd. Patrycja Makuch

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Arkadiusza Dzikowskiego

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2020 r.

sprawy **S. M.**

oskarżonej z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonej i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt III K 341/15

1. Na podstawie art. 105 § 1 i 2 pkp prostuje oczywistą omyłkę pisarską w punkcie XXV zaskarżonego wyroku, w zapisie słownym kwoty zasądzonej od oskarżonej tytułem naprawienia szkody w połowie, zastępując słowa „(dwa tysiące) zł” zapisem „(dwa tysiące pięćset) zł”.
2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
3. Zwalnia oskarżoną z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i nie wymierza jej opłaty za II instancję.

Leszek Matuszewski Hanna Bartkowiak Piotr Michalski

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 1132/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt III K 341/15

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
1.	S. M.	<p>W sprawie Sądu Rejonowego o sygn. III K 824/17, po zmianie przez Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. XVII K 1330/19 oskarżona została uznana za winną i skazana za ciąg 8 przestępstw z art. 286 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za 2 osobne przestępstwa z art. 286 § 1 kk na kary po 1 roku pozbawienia wolności i wymierzono jej karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Kolejne podobne czyny na szkodę księży zostały przez oskarżoną popełnione w latach 2014-2015.</p>	<p>wyrok Sądu Rejonowego Poznań -Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 12 sierpnia 2019 w sprawie o sygn. III K 824/17 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. XVII Ka 1330/19 zmieniający powyższy wyrok</p>	<p>(...)- (...) (...)- (...)</p>

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.	S. M.	Oskarżona nie informowała sądu o aktualnym miejscu pobytu, unikała kontaktu z kuratorem.	Kuratorski wywiad środowiskowy	(...)-3180
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
3.	S. M.	Nie stwierdzono u S. M. choroby psychicznej ani niedorozwoju umysłowego. Stwierdzono u oskarżonej nieprawidłową osobowość oraz zaburzenia depresyjne w wywiadzie – reakcja sytuacyjna na śmierć członka rodziny. Opinia potwierdzała zdolność oskarżonej do uczestnictwa w procesie karnym.	Opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 15 lipca 2019 r.	2920- (...)
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1., 2.	Wyroki sądowe w sprawach III K 824/17 i XVII K 1330/19, oraz kuratorski wywiad środowiskowy	Dokumenty mają urzędowy charakter i brak było podstaw do podważania wynikających z nich okoliczności.
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
3.	Opinia sądowo-psychiatryczna o stanie zdrowia oskarżonej S. M. w czasie trwania procesu	Dowód zasługiwał na pełną wiarygodność. Opinię wydawali powołani przez Sąd Okręgowy biegli lekarze psychiatrzy w zakresie wymagającym ustalenia i zgodnie z wymogami proceduralnymi z art. 202 § 1, 4 i 5 kpk

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	

3.1.	<p>Obraza prawa materialnego tj. art. 12 kk, polegająca na zastosowaniu do czynów przypisanych oskarżonej konstrukcji ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk, podczas gdy należało przyjąć, że stanowią one czyn ciągły w rozumieniu art. 12 kk</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska apelującego obrońcy aby zachodziła sprzeczność pomiędzy przyjęciem, że oskarżona uczyniła sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu a wykluczeniem istnienia z góry powziętego zamiaru popełnienia tych czynów. Skupiając się w tym miejscu na zagadnieniu „z góry powziętego zamiaru” warto wskazać, na ugruntowane w tym zakresie stanowisko orzecznictwa i doktryny że: „Popełnieniu czynu ciągłego nie towarzyszy element przypadkowości. Zamiaru popełniania przestępstw określonego rodzaju, czy ogólnego projektu popełnienia dwóch lub więcej czynów zabronionych nie można utożsamiać z zamiarem popełnienia czynu ciągłego, o którym mowa w art. 12 KK. Nie spełnia kryterium czynu ciągłego sytuacja, w której poszczególne zachowania sprawcy nie są ujęte jednym z góry powziętym zamiarem, lecz zostały zrealizowane z identycznym zamiarem, takim samym w odniesieniu do każdego z nich, lecz nie istniejącym z góry, a pojawiającym się sukcesywnie przy podejmowaniu każdego kolejnego zachowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2017 r., III KK 5/17, Prok.i</p>		

Pr.-wkl. 2017/9/1). Niezbędnym warunkiem przyjęcia konstrukcji przestępstwa ciągłego jest więc ustalenie, że w chwili podjęcia przez sprawcę pierwszego zachowania miał on zamiar podjęcia wszystkich zachowań składających się na tenże czyn ciągły (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 2014 r. II KK 325/14; z dnia 14 czerwca 2010 r., IV KK 65/10, OSNwSK 2010/1/1191, z dnia 4 lutego 2015 r., V KK 334/14)” – tak Sąd Najwyższy- Izba Karna w postanowieniu

z dnia 4 października 2018 r., sygn. II KK 43/18, opubl. Prok.iPr. 2019/4/1; KZS 2019/4/13, Legalis nr 1840371 oraz P. K., Art. 12. W: Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V. Wolters Kluwer, 2016. Wykonanie z góry powziętego zamiaru wymaga zatem aby zamiar ten był należycie skonkretyzowany. Nie wchodzi tu w grę zamiar ogólny ani tzw. odnawiany. Sprawca czynu ciągłego realizuje swój zamiar w kolejnych odsłonach, czy też „na raty”. Nie ma czynu ciągłego, gdy poszczególne zachowania sprawcy nie zostały objęte jednym, z góry powziętym zamiarem, lecz zostały zrealizowane z identycznym zamiarem, takim samym w odniesieniu do każdego kolejnego zachowania (por. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, Czyn ciągły..., s.42).

Z powyższych rozważań wypływa jasny wniosek, że przyjęcie ustalenia, iż sprawca uczynił sobie z popełniania określonego rodzaju przestępstw stałe źródło dochodu nie jest równoznaczne z tym, że było to działanie czynem ciągłym, ze z góry powziętym zamiarem. Cel działania przy występku oszustwa, tj. osiągnięcie korzyści majątkowej ma

charakter ogólny, należy do znamion przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk, a uzyskiwanie takich środków finansowych z kolejnych tego typu czynów, nie decyduje o charakterze zamiaru sprawcy w rozumieniu art. 12 kk (od dnia 15.11.2018 - art. 12 § 1 kk, Dz.U. 2018 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W niniejszej sprawie, jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, oskarżona S. M. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi, ustalonymi mężczyznami, w różnych konfiguracjach osobowych brała udział w oszustwach przy wyimaginowanych zdarzeniach drogowych pojazdów mechanicznych, gdzie występował podobny schemat działania. Pokrzywdzonymi byli w zdecydowanej większości starsi wiekiem księża katolicy, choć w jednym przypadku był to nieduchowny a 81 letni emeryt. Jak wynika z materiału dowodowego (np. wyjaśnienia M. M. (2)) wszystkie te osoby nie były z góry upatrzone jako ofiary przestępczych działań, nie były one konkretyzowane, a wybierane każdorazowo po wcześniejszej obserwacji. Ten brak objęcia jednym, z góry powziętym zamiarem konkretnych pokrzywdzonych przekładał się następnie na brak jednego, całościowego zamiaru co do poszczególnych czynów, którego bezzasadnie dopatrywała się obrona w złożonej apelacji. Apelujący błędnie przy tym zakładał, że Sąd Rejonowy za przeszkodę dla przyjęcia instytucji czynu ciągłego zachowań przypisanych oskarżonej S. M. uznał brak tożsamości pokrzywdzonych. Przeczy temu choćby lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku, z której

to w żadnym razie nie wynika. Pisząc o wprowadzaniu w błąd różnych pokrzywdzonych Sąd ten nie wywodził, że brak tożsamości pokrzywdzonych niweczy konstrukcję czynu ciągłego, co w przypadku gdy przedmiotem zamachu nie jest dobro osobiste rzeczywiście pozwala na rozważanie tej instytucji prawa karnego materialnego. Sąd I instancji stwierdził jedynie fakt, że pokrzywdzonymi przestępstwami popełnionymi przez m.in. oskarżoną S. M., były różne osoby. Twierdzenia skarżącego w tym zakresie stanowiły zatem bezzasadną nadinterpretację. Należy w tym miejscu wspomnieć, że także obraz poszczególnych przestępstw rysował się wyraźnie dopiero po wytypowaniu danej ofiary, a sposób popełniania poszczególnych przestępstw był dostosowywany do tego, jak zachowywał się dany pokrzywdzony. Warto tu zauważyć, że oskarżona S. M. za każdym razem grała rolę kierowcy, któremu uszkodzono lusterko zewnętrzne luksusowego auta, jednak już to w jaki sposób przedstawiała kwestię naprawienia fikcyjnej szkody, jakie podawała okoliczności aby nakłonić pokrzywdzonego do uiszczenia gotówki, ilu sprawców włączało się do akcji, itp., było uzależnione od rozwoju sytuacji i postawy ofiary. W rezultacie powodowało to różne, indywidualizujące dane zdarzenia okoliczności faktyczne (np. wykonywanie telefonu do podstawionego pracownika serwisu samochodowego, podpisywanie oświadczeń na różne fałszywe dane osobowe, przyjazd drugiego auta ze współsprawcami dla wzmocnienia dramatyzmu i pokrzywdzenia S. M., rzekome telefony na Policję a nawet przyjazd osoby udającej funkcjonariusza Policji).

<p>Tym samym należało za Sądem Rejonowym stwierdzić brak podstaw do zakwalifikowania zachowań oskarżonej jako popełnionego w warunkach art. 12 kk. Ogólny projekt popełniania przestępstw oszustwa „na lusterko” natomiast uprawniał Sąd meriti do przyjęcia ciągu przestępstw z pkt I – VIII, gdyż były to zachowania podjęte w krótkich odstępach czasu (od września do grudnia 2013 r.) i z wykorzystaniem tej samej sposobności, którą to okoliczność prawidłowo i przekonująco przedstawił Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (str. 88-89).</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że czyny oskarżonej stanowiły czyn ciągły w rozumieniu art. 12 kk, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższych wniosków z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Wbrew twierdzeniom obrońcy, poczynione w sprawie przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne nie dawały podstaw do uznania, że oskarżona działała ze z góry powziętym zamiarem. Przeprowadzony proces karny nie wykazał aby oskarżona już w momencie przystępowania do popełniania pierwszego z czynów objętych zaskarżonym wyrokiem miała sprecyzowany zamiar bezpośredni obejmujący wszystkie</p>		

jej zachowania. Nie było więc żadnych powodów by ingerować w treść zaskarżonego orzeczenia, zwłaszcza poprzez wydanie orzeczenia reformatoryjnego i przyjęcie, że wszystkie przypisane oskarżonej w zaskarżonym wyroku czynu tworzyły czyn ciągły z art. 286 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk. Obrona nie przedstawiła także argumentów, które uzasadniałyby zgłoszony wniosek ewentualny o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zgodnie zaś z brzmieniem art. 437 § 2 kpk byłoby to procesowo dopuszczalne gdyby zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości.

Lp.	Zarzut	
3.2.	<p>Obraza prawa karnego procesowego tj. art. 7 kpk polegająca na przyjęciu, że oskarżona uczyniła sobie z popełniania zarzuconych jej czynów stałe źródło dochodu, a konsekwencji doszło do przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i dokonania ich dowolnej oceny, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Kontrola instancyjna nie wykazała aby Sąd I instancji poczynił nieodpowiadającą wymogom art. 7 kpk ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, na tej podstawie błędnie wskazując, że oskarżona S. M. uczyniła sobie z przypisanych jej w zaskarżonym wyroku przestępstw		

stałe źródło dochodu. Wbrew stanowisku obrońcy Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłową analizę zarówno dowodową, jak też prawną przesłanek warunkujących przyjęcie tej okoliczności z art. 65 § 1 kk, stanowiącej obligatoryjną podstawę do zaostżenia kary. Ustawa karna wprowadza wymóg aby dochody z przestępstw były stałe, w miarę regularne, ale nie muszą one stanowić głównego źródła w strukturze dochodów sprawcy. Należy zgodzić się, że „Stalość źródła dochodu nie jest równoznaczna z tym, że musi ono być główne dla sprawcy – może stanowić źródło uboczne (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1971 r., I KR 249/71, OSNKW 1972, Nr 5, poz. 87). Nie jest też istotna wysokość dochodu uzyskiwanego przez sprawcę z popełnienia przestępstwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 1989 r., IV KR 3/89, Legalis) i nie musi on wystarczać na zaspokojenie potrzeb życiowych sprawcy (B. Kolasiński, Dyrektywy, s. 41–42). Stalość dochodu nie wymaga regularności zbliżonej do stalości dochodów uzyskiwanych z pożytecznej społecznej pracy (A. Marek, E. Pływaczewski, Ustawowy, s. 99–100)” – tak: Grześkowiak, Art. 65 W: Kodeks karny. Komentarz 2019, wyd.6/Hałas, Legalis. Jednocześnie wystarczającym jest, aby sprawca uczynił sobie stały dochód z popełniania jednego przestępstwa należącego do określonej kategorii (Magdalena Budyń-Kulik Art. 65 W: Kodeks karny. Komentarz aktualizowany. System Informacji Prawnej LEX, 2018. Podsumowująco należy wskazać, że sprawca czyni sobie z przestępczej działalności stałe źródło dochodu wówczas, gdy dopuszcza się przestępstwa

wielokrotnie i z pewną regularnością, a takie zachowania stanowią dla niego sposób na uzyskiwanie dochodu, przy czym nie musi to być ani jedyne, ani główne jego źródło (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lutego 2008 r., III KK 369/07, OSNKW 2008, Nr 6, poz. 46). Osoba taka staje się przestępcą zawodowym, który popełniając więcej niż jedno przestępstwo, traktuje to jako swoistą działalność gospodarczą, z zamiarem kontynuowania jej tak długo, jak długo będzie to skutecznie przynosić dochody.

Przechodząc do ustaleń dowodowych w kontrolowanej sprawie należało podzielić wskazania Sądu I instancji, co skarżący nieskutecznie zakwestionował, że w roku 2013 r. (większość w okresie od września do grudnia 2013 r.) oskarżona działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, wielokrotnie, co jakiś czas, uzyskiwała dochód z oszustw popełnianych metodą „na lusterko”. Łączna wartość korzyści majątkowych z tego tytułu to kwota 26 500 zł, co stanowiło wyraźny zastrzyk finansowy dla niepracującej w tamtym czasie oskarżonej, zakładając, że suma ta podlegała podziałowi między osoby zaangażowane w oszustwo. Także sposób działania świadczył o zawodowstwie sprawców. Odpowiednio przygotowany samochód z niby uszkodzonym lusterkiem, którym kierowała oskarżona, czekający pod telefonem współsprawca podający się za serwisanta, obstawa w postaci drugiego samochodu, który w razie potrzeby pojawiał się na miejscu zdarzenia, wszystko to świadczyło o profesjonalizmie sprawców. Z kolei o tym, że oskarżona S.

M. z przestępczą działalnością wiązała swoje plany życiowe świadczy to, że wraz z innymi osobami podróżowała po Polsce w poszukiwaniu dogodnych obiektów – ofiar do dokonania oszustwa. Znamienne jest przy tym, że zaprzestała oszustw w 2013 r. nie dobrowolnie ale dlatego, że została wraz z innymi zatrzymana po zawiadomieniu Policji przez pokrzywdzonego (w dniu 9 grudnia 2013 r.).Warta zaznaczenia jest też ta okoliczność, że oskarżona powróciła do procederu oszustw na szkodę głównie osób duchownych, co było przedmiotem zakończonej prawomocnie sprawy karnej, z której orzeczeniami Sądów I i II instancji wraz z uzasadnieniami zapoznawał się Sąd Okręgowy w toku niniejszego postępowania apelacyjnego. Oznacza to, że działalność oszukańcza tej grupy osób, w skład której wchodziła S. M. była opłacalna, skoro warto było sprawcom znów zaryzykować mimo wcześniejszej wpadki. Nie ulega też wątpliwości, że cechował ją powtarzalność i nastawienie na szybki zysk, który de facto poprzez oszukańcze zabiegi, był często był uzyskiwany, stanowiąc dochód zawodowych przestępców.

W związku z zarzutem apelacji w tym zakresie należy w tym miejscu jeszcze raz zaznaczyć, że takie ujęcie zachowań oskarżonej w ramach pewnej powtarzalności nie oznacza, że miała ona z góry powzięty zamiar popełniania przestępstw w rozumieniu art. 12 kk, albowiem jakkolwiek uznać trzeba, iż ogólny zamiar kontynuowania rozpoczętej działalności jej towarzyszył, to jednak brak jest jakichkolwiek dowodów do przyjęcia, że nie był to tylko tzw. zamiar ogólny, w szczególności co do sposobu

<p>typowania pokrzywdzonych, co nie pozwalało na uznanie poszczególnych tych działań w ramach tzw. czynu ciągłego. Wobec powyższego kwalifikacja tych czynów z elementem z art. 65 § 1 kk dopełniała opis kryminalnej działalności oskarżonej. Była wobec tego okolicznością do obligatoryjnego zaostrzenia wymiaru kary, gdzie granice zagrożenia za przestępstwa oszustwa zamykały się w karze od 7 miesięcy do 12 lat pozbawienia wolności.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z przypisanych oskarżonej czynów ustaleń, że uczyniła sobie z ich popełniania stałe źródło dochodu oraz, w konsekwencji wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej art. 65 § 1 kk.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia takiego wniosku z uwagi na całkowitą niezasadność omówionego zarzutu. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła słuszności twierdzeń obrońcy co do błędnej oceny przeprowadzonych dowodów i w konsekwencji niezasadnego ustalenia, że oskarżona S. M. uczyniła sobie stałe źródło dochodu z popełniania przypisanych jej w zaskarżonym wyroku łącznie 9 oszustw.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	

3-3.	<p>Rażąca niewspółmierność kary polegająca na wymierzeniu oskarżonej kar jednostkowych pozbawienia wolności oraz kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, podczas gdy okoliczności przedmiotowej sprawy uzasadniały twierdzenie, iż wystarczające dla osiągnięcia celów kary, byłoby orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut określony treścią art. 438 pkt 4 kpk jest zarzutem z kategorii ocen i zasługuje na uwzględnienie tylko wówczas, gdy wykaże się, że sąd orzekający pominął istotne okoliczności mające wpływ na wymiar kary, bądź tym okolicznościom nie nadał właściwego znaczenia i w konsekwencji wymierzył karę niewspółmierną w stopniu rażącym (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2018 r., II AKa 401/17, Legalis nr 1720194). Zarzut ten podniesiony przez obrońcę oskarżonej S. M. okazał się w całości niezasadny i nie odniósł oczekiwanego rezultatu w postaci odmiennego ukształtowania okoliczności, które powinny mieć wpływ na wymiar kary. Sąd Rejonowy kształtując karę dla oskarżonej postąpił zgodnie z dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 53 § 1 i 2 kk, uwzględniając wszystkie występujące w tej sprawie okoliczności korzystne i niekorzystne dla sprawcy, nadając</p>		

tym elementom odpowiednią wartość i znaczenie.

Przypomnienia w tym miejscu wymaga, że z rażąca niewspółmiernością kary, mamy do czynienia wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 1985r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę ocen co do jej wymiaru, ale różnice tak zasadniczej natury, że karą dotychczas wymierzoną nazwać można by niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNKW 1995/5-6/33).

Sąd II instancji uznał, że zakres okoliczności rzutuujących na wymiar kary dla oskarżonej S. M. został należycie ukształtowany przez Sąd Rejonowy. Uwzględnieniu podlegały przy tym również licznie występujące okoliczności obciążające, o których skarżący albo nie wspomniał albo niesłusznie je bagatelizował. Zaakcentowania zatem w tym miejscu wymaga wysoki stopień zaangażowania oskarżonej w popełnianie przestępstwa oraz jej istotna rola w przebiegu inkryminowanych zdarzeń. To właśnie od oskarżonej, która w różnorodny sposób wprowadzała pokrzywdzonych w błąd co do uszkodzenia lusterka w jej pojeździe, w dużej mierze zależało powodzenie oszukańczej akcji. Nie

można także nie wspomnieć, że wartość szkód z popełnianych przestępstw była niebagatelna (26 500 zł), a część z nich zakończyła się w fazie usiłowania z przyczyn niezależnych od woli sprawców. Poza tym, osobami pokrzywdzonymi byli starsi ludzie, w większości księża, którzy padli ofiarą oskarżonej. Wykorzystywała ona także swoją widoczną ciężę, aby skłonić pokrzywdzonych do wyrównania rzekomych szkód w pojeździe. Były to zachowania zaplanowane, popełniane wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, a przy tym nieetyczne i wyrafinowane. Jak to już też wcześniej zaznaczano, w związku z przyjęciem w kwalifikacji prawnej czynów oskarżonej art. 65 § 1 kk, była to podstawa do obligatoryjnego zaostrzenia kary, obok art. 91 § 1 kk, w związku z przyjęciem ciągu ośmiu przestępstw, który to przepis także zaostrza wymiar kary, w górnej granicy zagrożenia o połowę.

Sąd Rejonowy nie zapomniał też o występujących po stronie podsądnej okolicznościach łagodzących, które obrońca jednak nadmiernie eksponuje. Przyznanie się oskarżonej do popełnienia zarzucanych jej czynów było niewielkie bo dotyczyło jednego czynu i to sytuacji gdy sprawcy zostali zatrzymani na gorącym uczynku. Wkład oskarżonej w wyjaśnienie okoliczności sprawy był zatem znikomy, a jej postawa po popełnieniu przestępstw nie zasługiwała na pozytywną ocenę. Sąd Okręgowy pozwala sobie na tą ostatnią uwagę wiedząc o tym, że oskarżona nie zaprzestała popełniać oszustw na szkodę duchownych, czego dowodem jest prawomocny wyrok skazujący Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w

Poznaniu z dnia 12 sierpnia 2019 w sprawie o sygn. III K 824/17 oraz zmieniający go wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. XVII Ka 1330/1. Na mocy tych orzeczeń S. M. została skazana za ciąg 8 przestępstw z art. 286 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za 2 osobne przestępstwa z art. 286 § 1 kk na kary po 1 roku pozbawienia wolności i wymierzono jej karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Kolejne, podobne czyny na szkodę księży zostały przez oskarżoną popełnione w latach 2014-2015. Oznacza to, że jest osobą niepoprawną, która drogą przestępstwa kroczyła kilka lat. Sąd odwoławczy doszedł przy tym do wniosku, że oskarżona unikała kontaktu z wymiarem sprawiedliwości, o czym świadczy choćby to, że mimo podjętych prób nie udało się w postępowaniu odwoławczym ustalić faktycznego miejsca pobytu oskarżonej. Taka postawa nie zasługuje zatem z całą pewnością na pozytywne uwzględnienie przy wskazaniach obrońcy, że kara z warunkowym zawieszeniem wykonania może spełnić cele wychowawcze i zapobiegawcze wobec oskarżonej S. M.. W związku z tym znaczenie okoliczności dotychczasowej niekaralności oskarżonej w czasie czynów będących przedmiotem zaskarżonego wyroku zostało mocno osłabione przy prognozowaniu postawy oskarżonej na przyszłość. Oskarżona nie wykazała przy tym najmniejszych chęci aby naprawić pokrzywdzonym powstałe szkody, a od czasu przestępstw mija 7 lat. Na zmianę wymiaru kary nie mogła mieć również

decydującego wpływu akcentowana w apelacji sytuacja rodzinna podsądnej, która w tej chwili uległa zmianom o tyle, że oskarżona jest matką czwórki małoletnich dzieci. Wskazywana przez apelującego okoliczność dotycząca stanu zdrowia jej córki L. się zdezaktualizowała, natomiast bliżej Sąd Okręgowy nie poznał sytuacji życiowej oskarżonej wobec uchylania się przez oskarżoną od podania miejsca zamieszkania. Kwestią postępowania wykonawczego natomiast będzie faktyczna możliwość odbywania kary izolacyjnej przez oskarżoną – matkę czwórki dzieci.

Zdaniem Sądu odwoławczego chybiony okazał się też argument apelującego o braku wewnętrznej sprawiedliwości karania pozostałych oskarżonych objętych zaskarżonym wyrokiem. W dużej części wewnętrzną sprawiedliwość wyroku potwierdził Sąd Okręgowy w Poznaniu w wyroku z dnia 23 listopada 2018 r., kontrolując sprawę współoskarżonych: D. C., R. C. i M. P. (sygn. akt IV Ka 751/18). Indywidualizm wymiaru kary wymagał surowego potraktowania osoby oskarżonej, ze względu zwłaszcza na jej zaangażowanie i wiodącą rolę w dokonywaniu oszustw oraz wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów. Wobec powyższego uznać należało, że kara za ciąg przestępstw oszustw (3 lata i 6 miesięcy) i kara pozbawienia wolności za jednostkowe oszustwo (1 rok) nie raziły surowością. Podobnie orzeczona kara łączna 4 lat pozbawienia wolności, stanowiąca swoiste podsumowanie przestępczej działalności oskarżonej w roku 2013, z zastosowaniem reguły częściowej absorpcji zasługiwała na akceptację

<p>i utrzymanie jej wymiaru. Należało zgodzić się z Sądem I instancji, że popełnianie wyrachowanych przestępstw stało się dla oskarżonej S. M. sposobem na życie i tylko odpowiednio surowa kara pokazuje, że wymiar sprawiedliwości na takie zachowania nie daje przyzwolenia.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonej kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku o złagodzenie wymiaru kary wobec oskarżonej. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła słuszności twierdzeń obrońcy co do niewspółmierności orzeczonej kary zasadniczej.</p> <p>Mając na względzie wszystkie wymienione powyżej okoliczności rzutujące na wymiar kary, Sąd Okręgowy uznał, że musiał znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w wymiarze kary wobec oskarżonej S. M. znaczny stopień społecznej szkodliwości czynów, których się dopuściła oraz zawodowy charakter tych przestępstw, z których wraz z innymi osobami uczyniła sobie stałe źródło dochodu, żerując na ludzkiej naiwności i uczciwości. Ostatecznie wybór przez Sąd I instancji wysokości kary zasadniczej dla wielokrotnej sprawczyni oszustw, choć surowy, był prawidłowy i</p>		

wręcz konieczny aby należycie oddziaływać na oskarżoną i spełniać zarazem cele ogólnoprewencyjne. Z całą pewnością takich efektów nie przyniosłaby proponowana przez apelującego obrońcę kara 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 3 – letni okres próby.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>1.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>		
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>		
<p>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>0.11.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>	
<p>Zaskarżony wyrok w zakresie dotyczącym oskarżonej S. M. został utrzymany w mocy w całości.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		

<p>Kontrola instancyjna potwierdziła zasadność wyroku skazującego oskarżoną S. M. nie za czyn ciągły, a za ciąg przestępstw zakwalifikowanych z art. 286 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oraz osobny występ z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk. Orzeczona za to kara nie raziła surowością co spowodowało, że orzeczenie Sądu I instancji w tym zaskarżonym zakresie zostało utrzymane w mocy.</p>		
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
	Przedmiot i zakres zmiany	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
	<p>0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
	<p>0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>	
	1.1.	# art. 439 k.p.k.
	Zwięźle o powodach uchylenia	

	2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
	Zwiężle o powodach uchylenia		
	3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
	Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
	4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
	Zwiężle o powodach uchylenia		
	0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
	0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	1.	Sąd Okręgowy sprostował jako oczywistą omyłkę pisarską, w punkcie XXV zaskarżonego wyroku, zastępując zapis słowny zasądzonej od oskarżonej kwoty tytułem	

	<p>naprawienia szkody, określenie „(dwa tysiące) zł” zapisem „(dwa tysiące pięćset) zł”. W świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych co do wysokości szkody 5 000 zł oraz określenia części, w jakiej oskarżona ma ją naprawić, tj. w połowie, Sąd Okręgowy uznał, że nie było potrzeby głębszego ingerowania w zaskarżone w tej części przez prokuratora orzeczenie. Niewłaściwy zapis słowny można było sprostować w trybie art. 105 § 1 i 2 kpk w II instancji. Nie zachodziła bowiem w tym przypadku zarzucana przez prokuratora bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 7 kpk, tzw. sprzeczność oczywista, która powodowałaby zasadnicze wątpliwości co do intencji Sądu Rejonowego wyrażonej w zaskarżonym wyroku i czyniła niemożliwym wykonanie orzeczenia w tym zakresie.</p>	
	<p>6. Koszty Procesu</p>	

<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
<p>3.</p>	<p>Zgodnie z art. 636 § 1 kpk w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego wniesionego przez oskarżonego ma on obowiązek ponieść koszty procesu. Z kolei z art. 634 kpk wynika, że jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w</p>

sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy opierając się na dyspozycji przepisu art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżoną z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierzył jej opłaty za II instancję. S. M. wychowuje czworo małoletnich dzieci, nie ujawniono aby była w posiadaniu znaczącego majątku, a wyroku została zobowiązana do naprawienia szkód pokrzywdzonym. Ponadto, podsądna ma w perspektywie odbycie długoterminowej kary pozbawienia wolności. Ta trudna sytuacja materialna przemawiała za zwolnieniem oskarżonej od kosztów sądowych wygenerowanych w postępowaniu apelacyjnym i nie wymierzaniem jej opłaty od wymiaru kary.

7. PODPIS

Leszek Matuszewski Hanna Bartkowiak Piotr Michalski